

Διαφορετικότητα

Τι είναι διαφορετικότητα ?

- Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση: «Η Διαφορετικότητα συνιστά μια από τις θεμελιακές αρχές της Ευρωπαϊκής ένωσης και αποτέλεσε μια από τις κινητήριες δυνάμεις στην πορεία προς την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Αναφέρεται σε σύνολο συνειδητών πρακτικών που αναγνωρίζουν και αποδέχονται το διαφορετικό. Σήμερα, οι αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προωθούν μια καλύτερη δημόσια κατανόηση σχετικά με τα κοινωνικά οφέλη της διαφορετικότητας και τον αγώνα κατά των διακρίσεων. Κεντρικός στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να σταματήσει την –με οποιανδήποτε τρόπο- διάκριση κατά ατόμων εξαιτίας της φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.»

Διάκριση

Ο όρος διάκριση αναφέρεται στη δυσμενή μεταχείριση ενός ανθρώπου λόγω της διαφορετικότητάς του. Οι μορφές διάκρισης είναι η άμεση, η έμμεση αλλά και η πολλαπλή. Πολλαπλή διάκριση υφίσταται όταν η αρνητική συμπεριφορά που δέχεται ένα άτομο βασίζεται σε περισσότερα από ένα χαρακτηριστικά του πχ. Γυναίκα με αναπηρία ομοφυλόφιλη.

Τα στοιχεία που μπορεί να αποτελέσουν κριτήρια διαφοροποίησης ενός ατόμου ή ομάδας ατόμων είναι χαρακτηριστικά όπως:

το φύλο, χρώμα/εμφάνιση, εθνικότητα, κοινότητα ή θρησκευτική ομάδα, καθεστώς παραμονής στη χώρα, καταγωγή, θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις, αναπηρία, ηλικία, σεξουαλικός προσανατολισμός, γλώσσα, προφορά, συνήθειες, επάγγελμα, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, κουλτούρα κ.λπ

Διαφορετικότητα στο σχολείο

Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να διαχειριστούν τη διαφορετικότητα με τέτοιο τρόπο, ώστε να αναδειχτούν οι ικανότητες, οι δυνατότητες και τα ταλέντα των μαθητών. Το σχολικό περιβάλλον πρέπει να καλλιεργεί στους μαθητές το αίσθημα του ανήκειν στην εκπαιδευτική κοινότητα έτσι ώστε όλοι οι μαθητές να νιώθουν άνετα, ασφαλείς και προστατευμένοι, να μπορούν να εκφράζονται χωρίς φόβο, να είναι χαρούμενοι και δημιουργικοί. Οι παιδαγωγικές πρακτικές οφείλουν να επικεντρώνονται στη δίκαιη οργάνωση των κοινωνικών και εκπαιδευτικών θεσμών.

Η διαφορετικότητα μέσα από την Τέχνη

Με τη βοήθεια ενός ζωγραφικού πίνακα του Γκογκέν με τίτλο «Η κουβεντούλα» οι μαθητές μπορούν να διερευνήσουν το θέμα της διαφορετικότητας.

Πωλ Γκωγκέν, η κουβεντούλα

Μοντέλο Παρατήρησης Έργων Τέχνης

(του David Perkins)

Σύμφωνα με το «Μοντέλο Παρατήρησης Έργων Τέχνης» στην πρώτη φάση ο παρατηρητής αξιοποιεί το χρόνο του για σκέψη, αποφεύγει βιαστικές εικασίες, ξανασκέπτεται και συζητά με τον εαυτό του πριν προβεί σε οποιαδήποτε εκτίμηση.

Έπειτα επιχειρείται μια βαθύτερη παρατήρηση, με στόχο όχι την ερμηνεία, αλλά την αναδημιουργία των δεδομένων, από μια πιο δημιουργική οπτική.

Στην τρίτη φάση η σκέψη γίνεται κριτική, καθώς το άτομο ξεκαθαρίζει, συγκρίνει, εμβαθύνει, ερμηνεύει, δίνει εξηγήσεις και τεκμηριώνει τις απόψεις του.

Στην τελευταία φάση ο παρατηρητής συγκεντρώνει το σύνολο των πληροφοριών που έχει συλλέξει από τις φάσεις που προηγήθηκαν και, βασιζόμενος σε αυτό, επιδιώκει να δώσει τη δική του ερμηνεία. Για να το πετύχει αυτό ξαναβλέπει το έργο ολιστικά και αναβιώνει νοερά την εμπειρία που του προσέφερε αυτό.

Με βάση το «Μοντέλο Παρατήρησης Έργων Τέχνης», οι μαθητές παρατηρούν τον πίνακα του Γκογκέν.

Αρχικά ο εκπαιδευτικός παροτρύνει τους μαθητές να παρατηρήσουν το έργο τέχνης δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την προσωπική ερμηνεία του έργου. Στη συνέχεια προτείνεται στους μαθητές να απομακρυνθούν από το έργο Τέχνης και κατόπιν να συνεχίσουν την παρατήρηση.

Στη δεύτερη τη φάση οι μαθητές προσπαθούν να βρουν την «κρυμμένη» ιστορία που υπάρχει πίσω από το έργο Τέχνης και ενθαρρύνονται να ανακαλύψουν καλλιτεχνικά στοιχεία(χρώματα, στυλ) που υπάρχουν και τα στοιχεία εκείνα που έχουν συμβολική χρήση. Ενθαρρύνονται επιπλέον να εκφράσουν την ψυχική διάθεση που τους δημιούργησαν τα συγκεκριμένα έργα Τέχνης.

Στην τρίτη φάση ακολουθεί βαθύτερη παρατήρηση και οι μαθητές καλούνται να απάντησαν στο ερώτημα γιατί τους εντυπωσίασαν τα έργα Τέχνης και παροτρύνονται να διατύπωσαν τα συμπεράσματά τους για το τι μπορεί να κρύβει το κάθε έργο.

Στην τέταρτη φάση, ο κάθε μαθητής βλέπει ξανά το έργο Τέχνης στην ολότητά του και καλείται να εκφράσει τα συναισθήματα και τις σκέψεις που του δημιουργήθηκαν. Στην τελευταία αυτή φάση οι μαθητές αξιοποιώντας όλες τις πληροφορίες, που συγκέντρωσαν από τις προηγούμενες φάσεις, βλέπουν το έργο στην ολότητά του και τους δίνεται η ευκαιρία να ζήσουν ξανά την αισθητική εμπειρία που τους προσφέρει το έργο Τέχνης.

Ποιήματα με θέμα τη διαφορετικότητα

Ποίημα ανώνυμου παιδιού από την Αφρική (προτάθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη ως το καλύτερο ποίημα του 2006)

Όταν γεννιέμαι, είμαι μαύρος

Όταν μεγαλώσω, είμαι μαύρος

Όταν κάθομαι στον ήλιο, είμαι μαύρος

Όταν φοβάμαι, είμαι μαύρος

Όταν αρρωσταίνω, είμαι μαύρος

Κι όταν πεθαίνω, ακόμα είμαι μαύρος

Κι εσύ λευκέ άνθρωπε

Όταν γεννιέσαι, είσαι ροζ

Όταν μεγαλώνεις, γίνεσαι λευκός

Όταν κάθεται στον ήλιο, γίνεσαι κόκκινος

Όταν κρυώνεις, γίνεσαι μπλε

Όταν φοβάσαι, γίνεσαι κίτρινος

Όταν αρρωσταίνεις, γίνεσαι πράσινος

Κι όταν πεθαίνεις, γίνεσαι γκρι

Και αποκαλείς εμένα έγχρωμο...

Τάσος Λειβαδίτης, «Αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος»

(απόσπασμα)

Αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος

δεν θα πάψεις ούτε στιγμή ν' αγωνίζεσαι για την ειρήνη και για το δίκιο.

Θα βγεις στους δρόμους, θα φωνάξεις, τα χείλια σου θα

ματώσουν απ' τις φωνές

το πρόσωπό σου θα ματώσει από τις σφαίρες – μα ούτε βήμα πίσω.

Κάθε κραυγή σου μια πετριά στα τζάμια των πολεμοκάπηλων

Κάθε χειρονομία σου σα να γκρεμίζεις την αδικία.

Και πρόσεξε: μη ξεχαστείς ούτε στιγμή.

Έτσι λίγο να θυμηθείς τα παιδικά σου χρόνια

αφίνεις χιλιάδες παιδιά να κομματιάζονται την ώρα που παίζουν ανύποπτα στις πολιτείες

για στιγμή αν κοιτάξεις το ηλιοβασίλεμα

αύριο οι άνθρωποι θα χάνονται στη νύχτα του πολέμου

έτσι και σταματήσεις μια στιγμή να ονειρευτείς

εκατομμύρια ανθρώπινα όνειρα θα γίνουν στάχτη κάτω απ' τις οβίδες.

Δεν έχεις καιρό

δεν έχεις καιρό για τον εαυτό σου

αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος.

Άσπρο χέρι, Μαύρο χέρι, Γιάννης Κουτσοχέρας

Λευκό χέρι το ένα
ανδρικό.
Μαύρο το άλλο-
άνυδρο
πεινασμένο
κάτισχο
με κατάμαυρη βουβή πικρία
τούτο το σκελετωμένο χέρι του παιδιού
στην Καραμοτζά της Ουγκάντα
και που πέθανε περιμένοντας και περιμένοντας
της λευκής φυλής το χρέος το υπερήμερο.
Τώρα στη λευκή παλάμη
η κατάμαυρη παλάμη του παιδιού.
Χειραψία πένθιμη συγκλονιστική
σπάταλε
-σε άσκοπες τροφές
σε πολεμικά παιχνίδια
σε πυρηνικούς πυραύλους-
και άκαρδε της άκαρδης λευκής φυλής μας αιώνα.
Ντρέπομαι.

Γιάννης Ρίτσος , Οι γειτονίες του κόσμου (απόσπασμα)

Είναι μεγάλος τούτος ο άνεμος

είναι πελώριος τούτος ο άνεμος

είναι χαρούμενος, χαρούμενος, χαρούμενος

ρίχνει τα τείχη που ύψωσαν ανάμεσα στους λαούς

ρίχνει τα τείχη του θανάτου

ρίχνει τα τείχη ανάμεσα στο νου και στην καρδιά

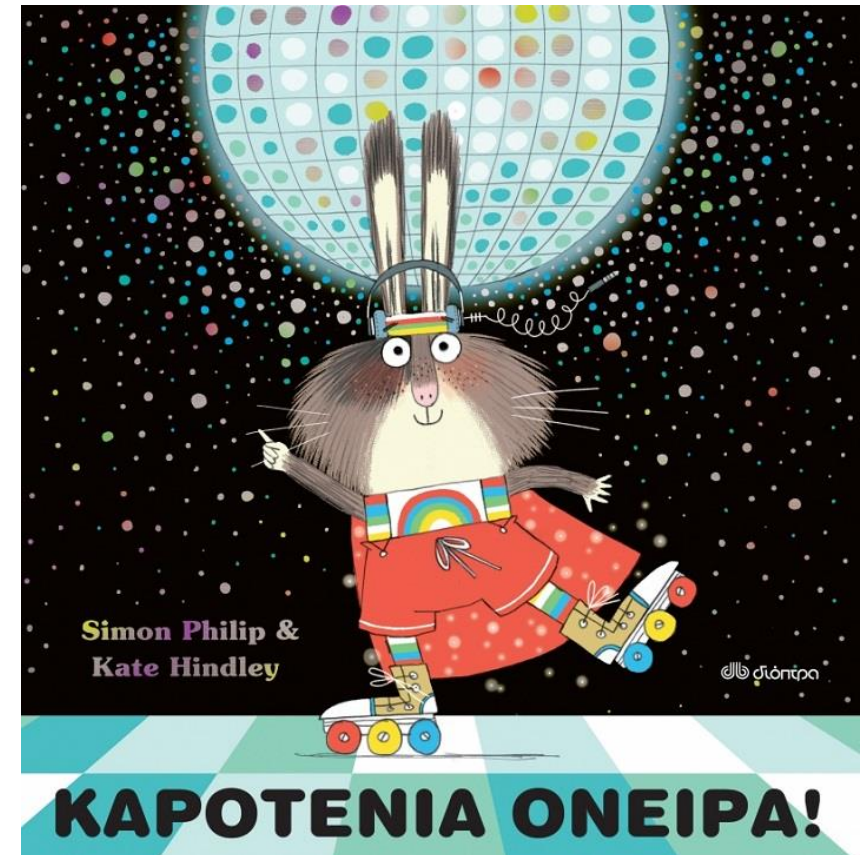
τα τείχη ανάμεσα σε σένα και σε μένα

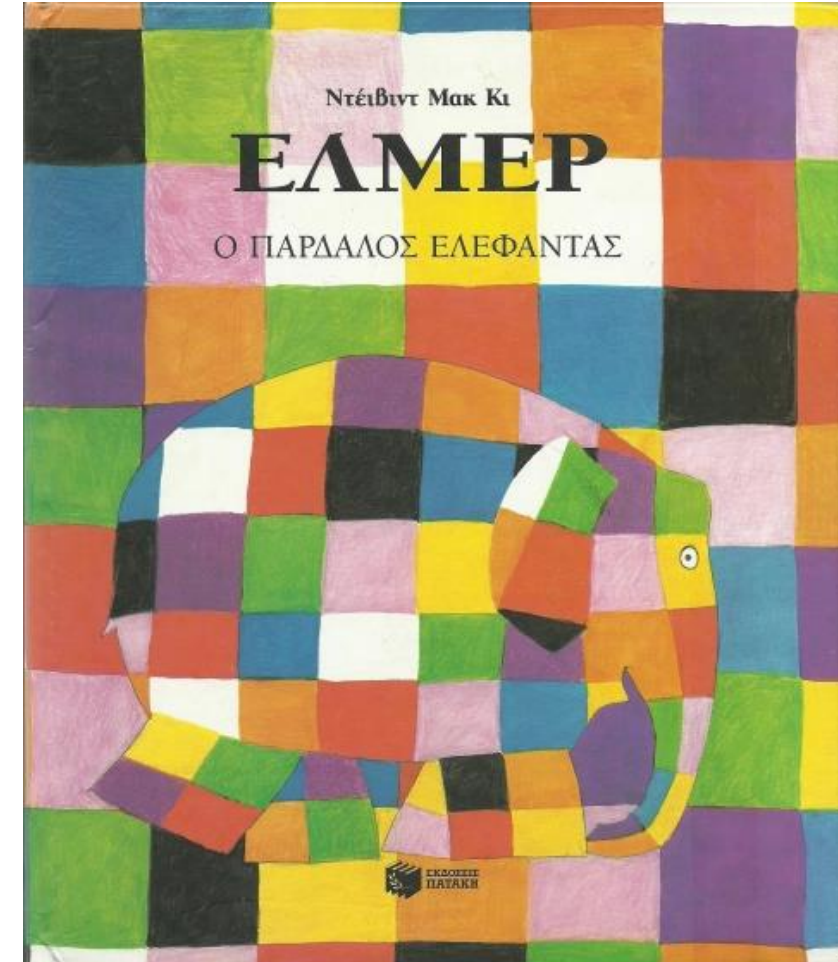
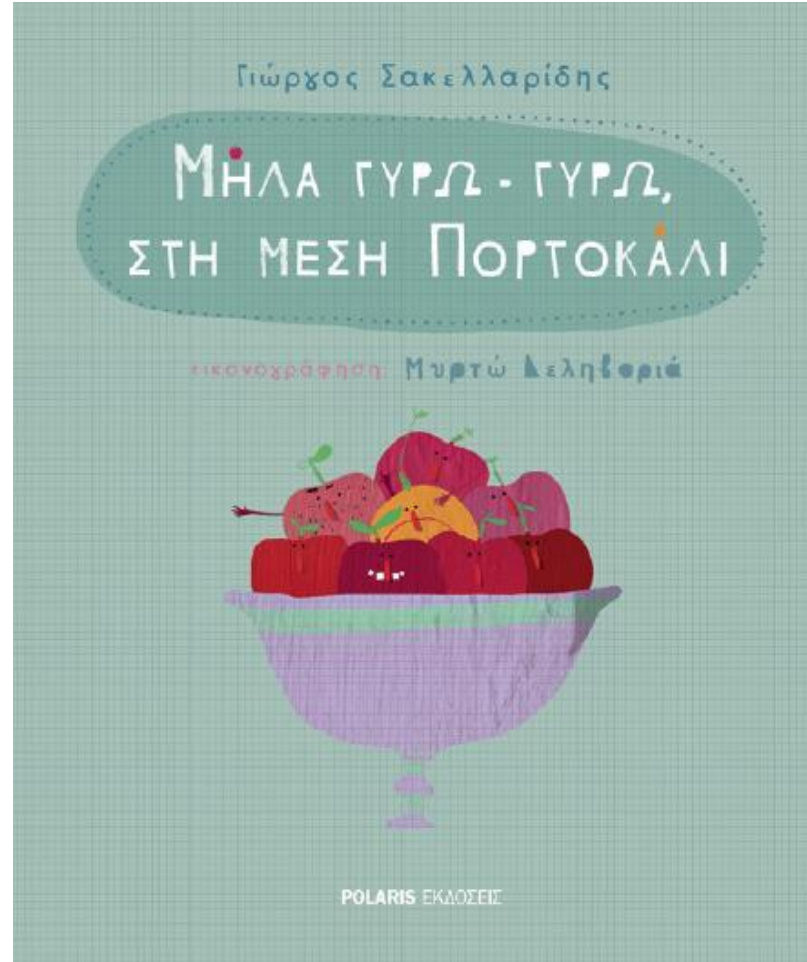
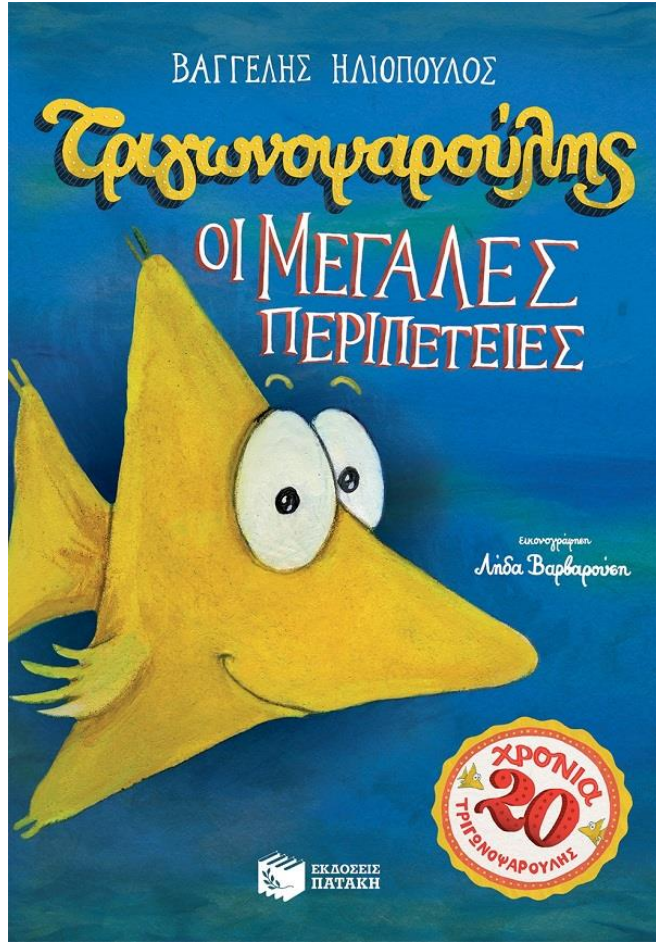
κι ανοίγει διάπλατα , πάνου από τον κόσμο, του ήλιου το παράθυρο.

Ακούστε πώς σφυρίζει τούτος ο άνεμος

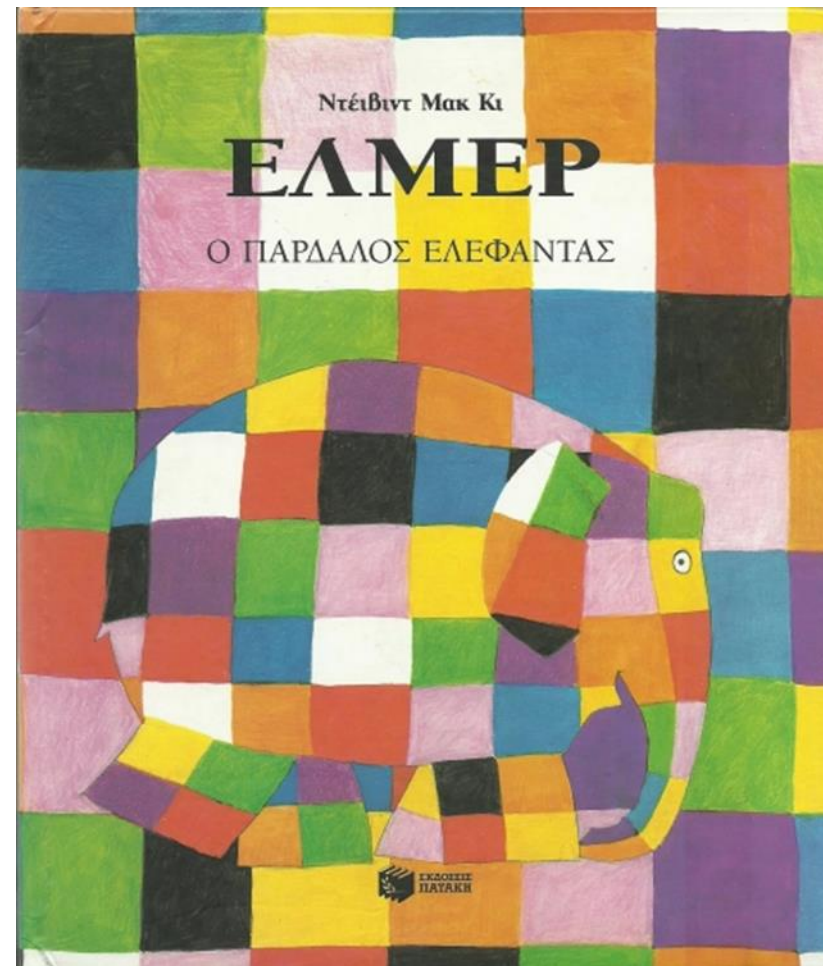
μέσα στις ματωμένες γειτονιές του κόσμου.

Βιβλία για τη διαφορετικότητα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

We All Fit Together

THE COLOR OF US

Teaching Children Diversity

www.MontessoriFromTheHeart.com

diversity chain craft

